

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt' roka — — 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i>
--	--	---

Najnovší attentát mungov.

Vyslancov opozície ozbiť chcú o mandáty.

Mungov zatracuje ľud po celej krajine.

Mungovská porada Tiszového parlamentu vo stredu 19. júna otvorila novú sessiu. V prvom zasadnutí tejto sessie ministerpredseda Lukács ako minister vnútra, na rozkaz kalvína Tiszu, predostrel jedného paragrafu zákonnú predlohu, ktorou vyslancov opozície pozbavíť chcú ich spravodlivých mandátov a ľud ozbiť má byť o jeho sväté právo, aby do krajinského snemu volil si tých zastupiteľov, v ktorých dôveruje a o ktorých je presvedčený, že neohrozené bojujú za jeho práva a životné záujmy.

Predloha, ktorou Lukács a Tisza s ich mungovcami najhroznejší attentát zamýšľajú zpáchať proti zákonne vyvoleným ablegátom opozície a proti právam ľudu, má nasledujúcu osnovu:

Zákonná predloha

o vysvetlení a doplnení IV. zák. čl. r. 1848.

Z 10. a zo 14. paragrafu IV. zák. čl. roku 1848. nasleduje, že predsedovia obidvoch Domov krajinského snemu, uzavretie, ktorým jeden alebo druhý Dom daktorého člena svojho zo zasadnutia dočasne vytvorí, oprávnení sú previesť i upotrebením vojenskej zbrannej moci, ďalej že oprávnení sú takého člena Domu, ktorý nariadeniam predsedu v smysle uvedených pa-

ragrafov zákona a domových pravidiel vyneseným, cez dlhší čas protiví sa spôsobom, pokoj a riad pojednávania rušiacim, včas potrebnosti súrneho zakročenia, hneď odstrániť dať aj s upotrebením zbrannej moci polície alebo vojska.

Jestli uzavretím krajinskej snemovne zo zasadnutí dočasne vytvorený vyslanec, príde do poradnej siene a na vyzvanie predsedu neopustí ju bezodkladne, snemovňa záležitosť bez debatty, jednoduchým hlasovaním, upravíť môže tomu snemovému výboru, ktorý dľa XXXIX. zák. čl. r. 1876., 176. paragraf XV. zák. čl. r. 1899. nahradujúcim paragrafom 5., oprávnený je pokračovať dľa domových pravidiel snemovne. Tento snemový výbor vynáša uzavretie behom štyriadvadsať hodín a v páde ustálenia neposlušnosti, *poverenie patričného vyslanca, vyneseným výrokom vyhlasuje za zrušené.* Kto takýmto spôsobom ztratil poslancecké poverenie, *ten v tomže období krajinského snemu nemôže vyvolený byť za krajinského vyslanca* a na toho rozprestierajú sa i nariadenia 8. paragrafu XXXIX, zák. čl. r. 1876.

Prítomný zákon vstupuje do života v deň jeho vyhlásenia.

V Budapešti, 19. júna r. 1912.

Ladislav Lukács v. r.

so správou ministerstva vnútra poverený
 kr. ministerpredseda.

Lukács a kalvín Tisza týmto ich zákonom :

1. ozbiť chcujú odaneny ľud toho práva, aby si slobodne volil vyslancov do krajinského snemu;

2. ozbiť chcujú zákonne vyvolených vyslancov opozície o ich spravodlivé mandáty;

3. krajinskú snemovňu degradovať chcjú v kasárňu policajtov a vojakov.

Zákonnú predlohu túto, ako opovážlivý attentát proti ústave krajinskej a najsvätejším právam ľudu krajinskej obecnosť s najhlbším pohoršením zatracuje v shromaždeniach vydržiavaných po všetkých stranách krajiny.

Viacerí vyslancovia vládnej strany predlohu Lukácsa držia za politický nesmysel a výbuch pomúteného rozumu.

Z pomedzi vyslancov opozície o tomto attentáte mienku svoju nasledovne vyslovujú:

Gróf Michal Károlyi:

— Nevieť či v tejto predlohe väčšia je nepravosť alebo hlúposť. Je to vôbec taká nemožnosť, že ju nikto prísne brať nemôže, Veď celá tá predloha má len ten jediný cieľ, aby predseda snemovne v jednej osobe bol agent provokateur, žalobník, sudca a moc eksekutívna. Nemožno pochopiť, ako ku takejto predlohe pripojiť sa môže pracovná strana. Nečudujem sa nad tými posháňanými mungovčikami, ktorých kúpili za peňaze a ktorí tisíc nitami viazaní sú k povďačnosti a neopovažia sa opustiť mungovskú stranu, bo sa boja, že im prezentujú ich veksele, čudujem sa ale nad Albertom Berzeviczym, predsedom Vedeckej Akademie a čudujem sa nad Alexandrom Plószom, že si osvojil chcú takúto hlúposť. Keby ale aj z tejto predlohy urobili zákon, ja sa osvedčujem a sľubujem neodolateľne a verejne, že budem prvý, ktorý mu nebude poslúchať, budem renitentný a kým moje nohy vládnu, pojdem do snemovne, keby ale za ten čas v mojom okrese druhého vyvolili za poslanca, považovať ho budem za vyslanca nezákonného.

Georg Szmrecsányi:

— Nahliada už i sama vláda, že je to hlúposť pojednávať v parlamente stále obklúčenom celou horou bodákov. Haňbia sa pred krajinou a cudzozemskom a k ospravedlneniu ich pokračovania probujú týmto najnovším výbuchom šílenosti. Z tohoto nikdy nebude zákon!

Karol Huszár (šárváarsky):

— Lukácsovú predlohu nemožno za vážnu vec držať. Má to byť len schreckschuss, v po-

litike ale nikto sa nebojí strašiakov na vtákov. Lukács s jeho predlohou shabať chce právo krajiny, aby si ľud slobodne volil svojich vyslancov. Nepochybujem o tom, že strana mungovská ochotne odhlasuje taký zákon, jeho uvedenie do života ale znamenalo by permanentnú revolúciu nielen v Budapešti, lež po celej krajine, bo nové volby možno by bolo previesť len s pomocou zbranej moci vojenskej.

Jeho predlohy ostatne najviacej nalakal sa sám Lukács. Kalvín Tisza žiadal, aby tento plod pomúteného rozumu bezodkladne bol pojednávaný, Lukács ale pojednávanie toto odložil až na jaseň, aby vraj, ako povedal, v tom súčasťniť sa mohli i vyslancovia opozície.

Voličia všetkých okresov nech ale nečakajú do jasene. Z tohoto článku, každý zdravého rozumu, nepredpojatý človek presvedčiť sa musí, že Lukács a Tisza s celou mungovskou stranou najhnusnejší attentát idú zpáchať proti najsvätejším právam krajiny a ľudu. Hor' sa preto kresťanskí občania! Po všetkých stoliciach, vo všetkých mestách a obciach bezodkladne vydržiavať treba ohrozujúce shromaždenia. Nech zvlášte cudzozemsko vidí, že sme samostatní, seba povedomí občania a nedáme sa otročiť ani Lukácsovi ani Tiszovi, ani ich zakúpenej luze mungovskej.

Nech žijú zmužilí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany a spojenej opozície.

Spojené stránky opozície k obecnstvu Uhorska.

Spojené stránky opozície posledné nezákonnosti Tiszovej snemovne krajinskému obyvateľstvu na vedomie dávajú v nasledujúcom:

Občania! Vy ste nás poslali do krajinského snemu Uhorska! Vy ste nás poverili, aby sme bránili vaše práva a záujmy a vo všetkom vás zastupovali! Povereniu vašemu snázili sme sa sodpovedať statočne a svedomite. Rozhodne bojovali sme proti záhubným plánom vlády, pri tom však boli sme hotoví podporovať zámery, ktoré viesť maly k statočnému pokoji parlamentnému, ktorý zabezpečiť mal práva krajiny a ľudu. A keď ministerpredseda Ladislav Lukács, podvodne ohlasoval, že pokoj zaviesť chce v krajine, celá opozícia uhorská, tak v

otázkach vojenských ako i volebného práva usnie-
sla sa v sjednotenom a slušnom uzavretí a mi-
nisterpredsedovi predostrela ho s tým, že na tomto
základe istotne možno bude uviesť žiaduci
pokoj.

Ministerpredseda slušné nabídnutie to su-
rovo odkopnul a hneď za tým dal sa do násil-
ného uskutočnenia jeho vôle.

Ku tomuto cieľu odporúčal sa mu ako
ochotný nástroj nezákonne vyvolený predseda
snemovne: gróf Štefan Tisza.

Udalosti za tým rýchle nasledovali jedna
za druhou. Po opakujúcom sa surovom ura-
zení domových pravidiel, predseda snemovne
4. júna viacerých vyslancov k slovu zaznače-
ných svedolne pozbavil práva rečenia a v hroz-
nom hluku, ktorý povstal následkom toho, na
ľud hrozné farchy uvažujúcu vojenskú predlohu
vyhlásil za prijatú vo všeobecnosti, v podrob-
nosťach a v trefom čítaní.

V popoludnajšom zasadnutí pokračoval ešte
väčšou vzteklosťou v jeho násilnosťach, každého
človeka krv poburujúcich. Krajinskú snemoveň
obsadil policajtami a keď nad tým rozhorčení
a pohoršení krajinskí vyslancovia ohrožovali sa
proti tomu a ako vstúpil do poradnej siene,
prijali ho zcela oprávneným hlukom, on vyšiel
zo siene a do svätiny zakonodarstva poslal stá
a stá policajtov, ktorí obklúčiac celú opozíciu,
jestvujúce zákony hnusne šliapajúcim Tiszom ozna-
čených, surovým násilenstvom vyviekli z poradnej
siene, z krajinského domu až von na ulicu.

Tieto hrozné objavy od tých čias opakujú
sa každodenne. Hlavné mesto obsadené je voj-
skom a žandarmi. V krajinskej snemovni vyli-
hujú stá a stá policajtov. Sloboda pojednávania
zanikla. Po celej krajine dviha sa búrka hroz-
ného rozhorčenia. **Jedine väčšina pri posled-
ných voľbách peniazmi zakúpená a násilen-
stvom sohnaná zúri od radosti, že na seba
ponechaná, slobodne odhlasovať môže hrozné
farchy ľudu a zprísnenie domových pravidiel.**

V najvyššom stupni rozhorčenia, jedon z
krajinských vyslancov guľky vypálil na pred-
sedu snemovne a potom si sám strelil do hlavy.
Na nešťastníka v krvi sa váľajúceho, viacerí
z mungov vrhli sa ako zdivelá črieda, kopali
a tklí ho rukami.

Občania! Krajinská ústava ani v dobe da-

rabantov nebola vystavená tak nebezpečným
nápadom, ako prítomne. Krajina je utlačená.
Kto presvedčenie svoje slobodne vyznáva, toho
prenasledujú a včul ešte i opozíciu snemovne
zbraňou ohľušiť chce moc tyranská.

Ľud celej krajiny, do posledného chlapa
nech slovo svoje zdvihne proti tomuto utla-
čeniu tyranskému! **Milliony ľudu Uhorska
nech rozhodne prihlasia sa k našemu ohro-
žovaniu.**

Mohútne sila oprávneného rozhorčenia ľudu
nech prísne tresce všetkých, čo opovažujú sa
vztekle napádať slobodu vlasti a ľudu!

Spojená opozícia krajinského snemu.

Tisza pokračuje v jeho hrúzo- vláde.

V miestnosťach snemovne vyvalujú
sa policajti. Mungovci nové zákony
kujú a hrozné farchy uvažujú na
ľud v «Tiszovszkom» parlamente.

**Krajinský snem každý deň obľahnutý je
vojskom.**

Sessiu zaklúčil Tisza s jeho parlamentom
18. júna v rodinnom kruhu mungov a v ne-
prítomnosti opozície.

Vyslancovia opozície o pol desiatej išli ku
parlamentu, akonáhle spatrili kordon vojska,
vyslanec Aurel Förster vykrikoval:

— Die glorreiche Armee wartet uns! (Čaká
nás slávna armáda!)

— Kto za to platí? — pýtal sa Ján Tóth.
Ludvik Holló odpovedal:

— Hlavné mesto za ten špás každý deň
platí 60 tisíc korún.

Pred kordonom vyslancov opozície prista-
vil policajný dozorca Gersich a oznámil im, že
do parlamentu vstúpiť môžu len tí vyslanci,
ktorí sú neni vytvorení.

Proti tomuto novému násilenstvu Tiszovmu
v mene všetkých ohrožovali sa gróf Albert Ap-
ponyi, Julius Justh a gróf Aladár Zichy.

Gróf Michal Károlyi pýtal sa potom poli-
cajného dozorca:

— Kto vám rozkázal, aby ste nás pristavil?

— Moja vrchnosť — odpovedal Gersich.

— A kto je to tá vaša vrchnosť? — dozvedal sa ďalej gróf Károlyi.

— Na rozkaz predsedu snemovne, toto nariadenie dal mi hlavný dozorca Kopf.

— Nuž aby ste vedel — povedal mu ďalej gróf Michal Károlyi — čo vy ztvárate je surová nezákonnosť. Tisza nemá práva rozkazovať v krajine alebo s vojskom a s policajtami.

Vyslancovia opozície na to odstúpili, mungovci ale slávilí zaklúčenie sessie s prečítaním kráľovského prípisu.

Nafakaný Tisza. — Zahájenie novej sessie snemovne.

Tisza sa bojí. Znakom toho je, že keď 19. júna v sprievode detektívov viezol sa k parlamentu, po celej ceste každých päť krokov stáli žandári a policajti pod zbraňou. Priestor pred parlamentom vyzeral ako vojenský tábor. Boli tam husari, pechúri, rychlostrelci a kopa policajtov peších a na koňoch.

Vyslanci opozície pred desiatou hodinou v úplnom počte išli ku parlamentu. Pred kordonom pristavil ich policajný dozorca Gersich.

Georg *Szmrecsányi*, vyslanec kresťanskej ľudovej strany, policajného dozorca okrikoval:

— *Ohrožujem sa proti násilnenstvu, ktoré ma hatí v plnení mojich poslancekých povinností a surovo uráža moju imunitu.*

Keď o nezákonnostiach mungov a o hrúzovláde Tiszovej mienku svoju ostrými slovami policajnému dozorcovi na vedomie dali ešte i viaceri vyslanci, celá opozícia odstúpila a išla ku porade do kruhu kresťanskej ľudovej strany.

Mungovci v ich rodinnej porade kráľovským prípisom zahájili II. sessiu Tiszovho parlamentu, vyvolili znovu dvoch predošlých pod predsedov, dvanásť zápisníkov a majordómusa. Za tým nasledovali predlohy, ktoré všetky s veľkým jasotom vzali v známosť mungovci.

K zasadnutiu popoludní o štvrtej hodine vyslanci opozície znovu prišli ku parlamentu v úplnom počte.

Policajný dozorca Gersich na Tiszov rozkaz znovu pristavil opozíciu slovami, že len nevytvorení vyslanci vstúpiť môžu do parlamentu.

— *Neni to parlament, lež separé mungov* — ozval sa Karol Huszár.

Ján Justh ohriakol policajného dozorca:

— Prečo toho blázna neodvedete do bláznivca?

— Štefan Tisza predsa je veľký gazember! — vykrikoval Ondrej Ráth.

Vyslanci opozície odstúpili a kadiaľ tiahli, obecenstvo oslavovalo ich s hlučnými ováciami

Mungovská porada sostavila si potom výbory Tiszovej snemovne a uzavrela, že najbližšie zasadnutie vydržiavať bude 21. júna.

Mungovci pod strážou.

Lukácsov návrh: aby vyslanci opozície pozbavení boli mandátov, hrozný ruch vzbudil po celej krajine. Následkov tohoto šialeného plánu Tiszovho, najviacej bojí sa mungovská strana, preto ich porady ešte prísnejšie strážiť dajú vojskom a policajtami.

Krajinskí vyslanci spojených stránok opozície 21. júna dostavili sa ku parlamentu pred dvanástou hodinou. Pred kordonom stáli policajný dozorca Kopf, policajný kapitán Szeszler a viacej vojenských dôstojníkov.

Julius *Justh*, keď ho nechceli cez kordon k parlamentu pustiť, ohrožoval sa nasledovne:

— Ako krajinský vyslanec povinný som dostaviť sa ku snemovým zasadnutiam, v tomto prekážate ma nezákonne. Príde však čas, keď zaslúžene trestaní budú nielen tí, ktorí tieto nezákonné rozkazy vydávajú, lež aj tí, ktorí im v ich prevedení pomáhajú.

Gróf Michal *Károlyi* povedal:

— Konštatujem, že parlament obklúčený je vojskom. Ja sa nebojím vojenských kordonov, keď sa jedná o plnení mojich povinností, kým ale celú opozíciu do parlamentu nepustíte, ani ja ta neidem.

Zigmund Eitner, keď zazrel policajného dozorca Kopfa, ohriakol ho:

— Strážte len ďalej tých bláznov a gazemberov.

Karol *Huszár* okrikoval Kopfa:

— Vrahov lapajú hordári na železničnej stanici, vy ale pristavujete krajinských vyslancov a hatíte ich v plnení ich povinností. Vaši zastupitelia sú hordári.

Vyslancovia opozície opustili po tom priestor parlamentu a sprevádzaní početným obecenstvom išli do kruhu kresťanskej ľudovej strany.

V mungovskej schôdzske Tiszového parlamentu po zahájení schôdzsky prečítaný bol prípis spojenej opozície, ktorým mungovcom dalo sa na známosť, že vyslancovia opozície neprijmajú žiadne miesta ani vo výboroch ani medzi zápisníkmi Tiszovej snemovne. S tým aj už o pol jednej zakľúčená bola mungovská porada.

Mungovské huncútstva pri veľkopolčianskej voľbe.

Veľkopolčianski mungovia vláde a Tiszovi tiež zaslali telegrafický pozdrav k tomu svetochýrnemu víťazstvu, ktoré nad opozíciou dosiahli s policajmi, žandarmi a vojskom. Síce nielen naši mungovia vrhli sa na kolena pred tyranským a tisíckrát zgazemberovaným Tiszom, lež urobili to v každom jednom okrese stolice nitrianskej. Došiel rozkaz od vlády k fõišpánovi a tento rozkázal predsedníctvu mungovskej strany a tak sa uliahla tá dôvera. V topolčianskom okrese vláde a Tiszovi zaslaný pozdrav podpísali iba židia a úradskí, ľud nebol pri tom otrockom skutku. A to nás uspokojuje, že ľud zatracuje to, čo mungovia schvalujú a oslavujú.

Hlavným riaditeľom porady mungovskej vo Veľkých Topolčanoch vydržiavanej bol Gustav Szulyovszky. On zastupuje okres topolčiansky na sneme, čomu sa netešíme my kresťanskí a samostatne smýšľajúci voličia, ba haňbíme sa, že máme takého zastupiteľa. Kto zná Szulyovszkyho a tak smýšľa ako my kresťanskí voličia, ktorí nedáme sa podplatiť ako tí korheli, ktorí hlasovali na Szulyovszkyho, diví sa, ako tento pán mohol ostať poslancom.

Je to smiešna otázka. Pamätať treba, že sme v Nitriansku, v rodisku Spangu a Gustava Tarnóczyho a vec je vysvetlená. Veď o nitrianskych voľbách vedia už aj za hranicami Uhorska. Nitrianske voľby riadia zo stoličného domu. Odtiaľ vyšlú dakofko podliakov za spoľahlivých volebných predsedov, dajú im návod, ako majú voľby previesť a vec ide ako tomu treba. Predsedovia neznajú ani svedomie, ani zákon, ani pravdu, iba rozkaz bašu stoličného.

Takýmto spôsobom vyvolený bol i Gustav Szulyovszky. Človiečik malicherný. Bez všetkej učnosti, ktorý za okres nič nerobí, nuž ale

za dobre je s fõišpánom a vyzobral si mandát u Khuena. No, nesmieme zabudnúť na baróna Haupt-Stummera, ktorý odjakživa bol prvým kortešom vládnych kandidátov.

Pri Khuenovských voľbách protikandidátom Szulyovszkyho bol pán Finka. Vystúpil s kresťansko-ludovým programom. Voličia hrnuli sa pod jeho zástavy, aj mal istú väčšinu, lenže neboli by sme v nitrianskej stolici, keby vôľu ľudu neprevládla komisnosť a brutalita vládnych kortešov. Tak sa stalo i s kandidátom ľudovej strany. Szulyovszky obdržal mandát na rozkaz vyšších riaditeľov. Preto sa vďačil vláde Szulyovszky v tom čase, keď šialenec Tisza v krajinskom dome vyznačil sa svojou pomstou a svojou šialenosťou. Szulyovszky bol pri ňom ako gardista. Nadobudnul si teda zásluh. Je on aj členom toho výboru, ktorý opozičných ablegátov vytvoril zo snemu. Iných zásluh nemá Szulyovszky. Veľkopolčianski mungovia ale to hovoria, že je to docela dosť od Szulyovszkyho. Oni nečakajú od neho iné.

Aby ctení čitatelia «Kestfana» pochopu mali o tom, akým spôsobom Szulyovszky získal si dôveru svojich voličov, udáme tu daktoré dáta z jeho volebných účtov. Učty tieto siahajú od 2. mája r. 1910. až do 16. júna (po deň voľby) a vykazujú zo dňa na deň, ktorý Szulyovszkyho korteš, koľko peňazi obdržal na napájanie a zakúpenie voličov. **Obnos tento činí 45.000 korún.** Tolko strovili Szulyovszkyho korteši na desať obiec. Peniaze tieto assignoval barón Haupt Stummer a ponevác mu ich vrátila Khuenovský vláda, žiadal z nich účty. Duplikát týchto účtov v čísle od 12. júna b. r. uverejnil denník «Pešti Hirnap». Z tadial uvádzame nasledujúce dáta.

Roku 1910. 2. mája dali korošskému notárovi 200 korún, egersegskému notárovi 300 K., assakürtskému notárovi 200 K., taličskému notárovi 200 K., attrackému notárovi 300 K., veľkoborokskému notárovi 200 K. (Zákon bráni notárom kortešovať. V Nitrianskej však tento zákon platnosti nemá. Tu panujú stoliční páni.) 6. mája dali Radóvi za zástavy a tlačivá 2112 korún. 9. mája hostinskému Glasel 756 korún. 14. mája dali prašičskému notárovi 300 korún, assakürtskému notárovi 500 korún. 17. mája na zástavy pre Somolány dali 377 korún. 19.

mája egersegskému rychtárovi *Hrošovi* (chýrny to liberálsky kandidát z doby koalície, keď naň všetci topolčianski židáci hlasovali) dali 200 kor. 19. mája dali koppaňskému notárovi 400 korún. **Markovičovi, hlavnému slúžnemu dali na kortešskú cestu 400 korún.** (Znamenite. Hlavný slúžny šiel voličov kupovať. Hja, veď sme v Nitrianskej.) Lénártovi (chýrny volebný predseda) na kortešáciu dali 100 korún. 19. mája dali 395 korún. 23. mája pre obec Radošna dali 1000 korún. Pre Egerseg 600 kor. Pre Lakács 800 kor. Prv Koros 300 kor. Pre Bajnu 400 kor. Pre Assakürt 700 korún.

27. mája dali pre Radošnu 700 kor. 28. mája na osobitný vlak dali 1000 korún.

29. mája na volebné trovy dali 600 kor., egersegskému rychtárovi 300 kor. (Drahý volič. Mohoi sa do vôle nažrať.)

1. júna na účty Berrákové dali 1315 kor. 2. júna assakürtskému notárovi dali 1144 kor. Assakürtskym voličom dali po 10 korún: 1010 korún. (Dost lacno sa predali títo barani.) 2. júna lakáckému notárovi dali 642 korún, egersegskému notárovi dali 795 korún. Grünovi dali 1579 korún. 3. júna Löffler krémárovi dali 447 korún, Fridmann krémárovi 776 korún, Diamant krémárovi 510 korún. 4. júna Kaňák krémárovi dali 855 kor. 7. júna Glaselovi na účty dali 4954 kor., 16. júna hostinský Pufan-sky dostal 611 korún.

Ale nepokračujeme. Už aj z týchto dakolko dátov utvorí si čitateľ mienku o topolčianskej voľbe. Notári, židáci, volebný predseda, hlavný slúžny kortešujú, podplácajú voličov. Haňba. A Szulyovszky bije sa v prsia, že do krajinského domu poslala ho do dôvera väčšiny.

Ako som spomenul, desať obiec stálo Khuena 45.000 korún. Barón Haupt-Stummer složil predbežne tie peniaze. Lekár Adda bol kassírom. Na jednej kvitancii uznáva, že 1. mája r. 1910. od Stummerovského pánstva na volebné trovy obdržal 5000 korún. Na druhej kvitancii zo dňa 18. mája uznáva, že dostal 20.000 korún.

Tolko stovili Szulyovszkého korteši na podplácanie desať dedín. Keď ale pomyslíme, že je vo veľkopolčianskom okrese vyše 50 obiec, tak povedať môžeme, že mandát Szulyovszkyho koštoval statisíce. Kde vzal Khuen tolko peňazi?

Hoden je Szulyovszky toho drahého mandátu? Dokázal Tiszovi, že áno.

Takito bumbaji tvoria takzvanú mungovskú stranu, Sú to iba zakúpení otroci!

Volič.

Niž nového, všetko staré.

Priatelia! Čudujete sa snáď nad Tiszovým tyranstvom? Čudujete sa snáď tomu, že zákony šliape? Že nové zákony, jako daaký despota svevoľne vynáša? Že dal Budapešť policajtami a vojskom oblahnuť? Že on vládne nad životom a smrťou obyvateľov hlavného mesta? Že rôzne ukrutnosti pácha beztrešne. Že s jeho kompanom Lukácsom mungovskej snemovni opovážil sa predostreť i taký zákon, aby poslanci, ktorí sú mu neni po vôli, na jeho rozkaz pozbavení boli mandátu?

Nečudujte sa tomu, priatelia moji, len pamatajte, kto je Štefan Tisza? Kde bývame? Ako vyzerá tá naša sloboda? Aké sú naše zákony? A keď ste nad týmto rozmýšľali, vtedy to isté poznamenáte na Tiszové zločiny, čo aj ja povedám: Niž nového, všetko staré.

Či neni tak? Pamätajte ku príkladu na rychtársku voľbu. Vy akožto daňujúci občania a voličia chcete mať za rychtára vášho poctivého a spoľahlivého spoluobčana N., slúžny však vymenuje vám X., ktorý nenie hoden toho úradu a ktorého vy ani nechcete. Čo je to? Zneuctenie a šliapanie vášho občianskeho práva! Slúžnovská svevôľa! Nezákonitosť a tyranstvo! Nuž a to je len slúžny. Malý pán pri Štefanovi Tiszovi, ktorý je gróf, majiteľ 23.000 jutier zeme a nekorunovaný kráľ Uhorska. A preto čo je dovolené slúžnemu, tým väčšmi je dovolené Tiszovi, z jehož milosti k poslanec-kému mandátu dostali sa mungovia.

Pokračujme ale ďalej. Máte voliť stoličných výborníkov. Máte svojich kandidátov. Ste vo väčšine. Príde tajné hlasovanie a vaši kandidáti preda buchli. Ako to možno? Je to už veľ starý spôsob. Ako Tisza v snemovni môže zákony diktovať, tak i volebný predseda za stoličných výborníkov vyhlásiť môže mungovských bumbajov.

Máme ale aj iný príklad. Chcete svoláť ľudové shromaždenie. Možno, že vám ho povolia.

To závisí celkom od veľkomožného pána slúžneho. Síde sa ľud. Tu váš rečník počne pravdy vykladať. Prítomný notár alebo pisár, akožto zástupca neobmedzenej slúžnovej moci rozkáže žandárom, aby shromaždenie rozohnali. Stane sa. Jestli by ste sa spierali, žandári strelia. Nuž čo robil prítomný pisár? To isté čo aj Tisza.

Keď teda jednoduchý notár, pisár má právo páchať násilie, ako by podobné násilie a právo nemal si privlastňovať Štefan Tisza, hrobár uhorského parlamentarizmu?

Mám uvádzať za príklad naše krajinské voľby? Je ešte človeka v Uhorsku, ktorý by neznal, ako sa u nás volí? Prežili sme Tiszovské (Kolomanové), Bánfické, Khuenovské voľby. Jedny ako druhé. Aké právo majú pri týchto voľbách židáci, úradní korteši, ústredné výbory, volební predsedovia? A toto sú len chudáci proti tyranovi Štefanovi Tisza. Preto povedám: čo sa v uhorskom parlamente od 4. júna prevádza, není nám nič nového. To právo, tú svedôlu, ktorou Štefan usmrtil uhorský parlamentarismus a svätosť zákonov, má u nás hocktorý notár, slúžny, kolajkár, zadlžený džentrik, pri padelaní zmenok dolapený hazafik, keď službu koná vláde a vojenskej vrchnosti. Všetci títo pánkovia bez trestu, na povzbudenie vyšších kruhov šliapu zákony a ukrivdujú ubohých občanov. Tisza sa tiež nebojí trestných následkov jeho zločinstva, Veď on dobré služby koná vláde a Viedni. Akiste odtiaľ dostal rozkaz, ako má zakročiť proti opozícii. Lahko mu bolo. Mal po ruke poltrefasta pomocníkov. Práve takých násilníkov a nepriateľov ľudových práv, aký je on sám. S takou bandou lahko je šliapať zákony. Banda táto nemo poslúcha, bo keby nie, utratila by priazeň všemohúceho Tiszu a s tým poslanectvo a všetko, čo je s tým spojené. Tisza je tyran terajšieho obdobia, my daňujúci občania sme len otroci.

Ťažko sa prebúdzame!

Neskoro nám svitá!

Fatranský,

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Dolu s Tiszovským tyranstvom.

Haňa a potupa je to, čo Štefan Tisza pri potlesku poltrefasta otrockých mungov v krajinskom sneme deň po deň prevádza s pomocou žandárov a policajtov. Takto potupil chýrnu slobodu Uhorska. Takúto špinu uvalil na «ostrov slobody»!

Pre túto slobodu boril sa ľud uhorska roku 1848? Škoda krve. Nie ľud Uhorska je slobodný, lež Tiszovci. Oni shabali pre seba tú slobodu, za ktorú ľud Uhorska krv cediť. Pokolenie Tiszov ničeho neobetovalo na oltár slobody, on sadnul si k hotovému a zmohútnel natoľko, že jedna ratolesť nepočetnekrát prekliateho rodu tohoto: Štefan Tisza viac je v jeho osobe, ako celé obyvateľstvo Uhorska. Proti tomuto tyranstvu protestovať má ľud po všetkých stranách krajiny. Ozvať sa má na verejných shromaždeniach, že zatracuje Tiszové nezákonnosti, Tiszovú hrúzovládu a že sa nepodrobi tým zákonom, ktoré Tisza svedolne vyniesol. Áno, ozvať sa musí ľud Uhorska. A to čím hlasnejšie, aby ho i ten pán čul, ktorý pod holým nebom prisahal, že zákony zadrží a zadržať nariadí. Zatiaľ ľud náš spí a lenoší, zatiaľ nezmenia sa jeho pomery, zatiaľ nestrasie zo seba ubrýzgané ruky tyranov mungovských, ktoré ho hrdúsia. Ani právo neobdrží ľud, jestli si ho nevybojuje s rozhodným vystúpením. Tisza mu ver nedá slobody. Tisza to chce, aby ľud na veky otročil. To však ľud nesmie trpeť. Tu je čas, aby ľud ukázal svoju moc a silu. V každej obci nech sa ozvú protesty proti Tiszovej hrúzovláde. Každá obec nech je bojišťom všeobecného volebného práva. Nech vidia Tiszovci, že ľud neodstúpi od svojého.

Korteš.

Preč s alkoholom!

Ján Lehota rezervista z Turca narukoval na 13 dní ku vojsku do Trenčína. Na vlaku sišiel sa s kamarátmi, s ktorými si vo vlaku popíjal pálenku, ktorá mu náležite uderila do hlavy. Keď vysadol z vlaku, zapotácal sa nešťastne pod vlak, ktorého kolesá mu obidve nohy odrezaly. Nešťastného vojaka odniesli do nemocnice, kde o niekoľko hodín vypustil dušu.

Ján Špira 44-ročný robotník z Galície do služby chcel vstúpiť u dobšinskej meďovej dielne v Hollópataku, prv ale premárnil svoje usporené groše. Cez dva týždne pil ustavične, kým jedného dňa s omámenou hlavou idúc z povaly dolu, tak nešťastne spadol, že sa mu kosť na hlave rozštiepila a on naskutku zomrel.

V obci Kaszómező štyri opité rusínske ženy napadly manželku Lerovčikovú, zbily ju a chcely ju hodiť do studne. Na jej veľké bedákanie sišli sa ľudia a ubohú ženskú vyslobodili z rúk tých besných korhelkyniek.

V obci Tápiószentmárton roľník Mojžiš Kocó v krčme zastrelil svojho hnevniaka, robotníka Benjamina Szabó.

V chotári obce Avasfelsőfalu pri Szatmári mládenec Juon Podák v opilom stave s nožom preklal zemepána Petra Čakána.

V Marošskom Huszte 10-ročný chlapec Maximilian Vider zomrel následkom otrávenia sa alkoholom. Proti rodičom zavedené je vyšetrovanie.

Chráňme sa teda alkoholu, lež na každý pád aspoň hnusnej, smradlavej pálenky, ktorá je horšia než povodeň, bo nielen majetky a telá ľudské berie, lež i duše.

K. F.

POLITICKE CHYRY.

Celá krajina proti mungom.

Ministerpredseda Lukács tieto dni vystatoval sa v porade mungov, ak veľkého víťazstva dosiahli v parlamente. Nuž, na toto víťazstvo sotva budú hrdí Lukács a otroci Tiszu, keď si prečítajú uzavretia ľudových shromaždení, ktoré vydržiavané boli v nedeľu 23. júna. Proti mungom dvíha sa celá krajina. Toho dôkazom sú obrovské shromaždenia, vydržiavané na nasledujúcich miestach: **Jászberény**, kde rečnil i gróf Aladár *Zichy*, **Zombor**, **Losonc**, **Esztergom**, **Jászárokszállás**, **Kapuvár**, **Zalaszentgrót**, **Baryaszentlőrinc**, **Tata**, **Hódmezővásárhely**, **Szigetvár**, **Karcag**, **Sümege**, **Kaposvár**, **Oros-**

háza, **Munkács**, **Szatmár**, **Jánoshalma**, **Halas**, **Abony**, **Pancsova**, **Békésgyula**, **Zsolna**, **Rákoskeresztúr**, **Szeged**. Vo všetkých týchto shromaždeniach vynesené boli uzavretia, ktorými mungovskej vláde vyslovená bola nedôvera, vynesené bolo rozhodné ohrožovanie proti nezákonnému pokračovaniu Tiszovmu, proti upotrebovaniu zbranej moci vojska a policajtov v krajinskom sneme, zvlášte proti Tisza-Lukácsovskému attentatu, ktorým krajinských vyslancov opozície stroja sa ozbijať o ich spravodlivé mandáty.

Ministerpredseda vo Viedni.

V piatok 21. júna ministerpredseda Lukács znovu bol na výsluchu u jeho veličenstva kráľa. Tento výsluch nemá žiadnej významnosti. Mungovské noviny síce mnoho vedely písať o tom, s akou mimoriadnou milostivosťou jeho veličenstvo prijal Lukácsa, pozdej ale vysvitlo, že pri tomto výsluchu neudalo sa nič mimoriadne milostivého. Dľa viedeňských správ jeho veličenstvo kráľ rozhodne naložil Lukácsovi, aby v parlamente zaviedol zákonný poriadok a pokoj.

Koľko rekrútov odhlasovali mungovci.

V zasadnutí 23. júna mungovci bez všetkej debatty vo všeobecnosti, v čiastkach a v tretom čítaní odhlasovali predlohu kontingentu rekrútov na rok 1912. Dľa tohoto zákona, ktorý s tak veľkou ochotnosťou odhlasovali mungovci, Uhorsko postaviť musí 57.997 rekrútov ku riadnej armáde a 17.500 rekrútov ku konvédom. K assentirkam dostaviť sa musia mladíci narodení v rokoch 1891, 1890 a 1889. S odhlasovaním tejto predlohy preto tak veľmi ponáhľali sa mungovci, aby sa zavdali vojakom, že ich tak verne strážili pri Tiszových poradách.

Komu česť, tomu česť.

Mungovci nepotili sa darmo pri ťažkej robotě odhlasovania vojenskej reformy. Ako sa povráva, majú pevné nádeje na vyznačenia, bez ohľadu na zásluhy. Tisza vraj má byť spoločným finančným ministrom, podpredsedovia Tiszových porad majú byť skutoční vnútorní tajní radcovia a menší mungovia majú dostať

krížiky. Istý ruský básnik kedysik povedal: Ak veľmi zmenily sa časy, nekdy lotrov vešali na kríže a včul kríže vešajú na — lotrov.

Letné prázdniny vyslancov.

Tiszové porady v krajinskom sneme posledné zasadnutie vydržiavaly 27. júna a odročené sú do 17. septembra.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Taliani konečne, ponevác proti Turkom nevládku dosiahnuť zvláštnych úspechov, túžia po pokoji. V Carihrade ale na pokonaní sa s Talianskom nejavi sa žiadna náklonnosť. Ztadiaľ totižto oznamujú: Pri poslednom prijatí diplomatov veľvyslanci Fran-

Oberačka datiel na tripoliskej oáze.

RAKUSKO.

Ríšska rada Rakúska zákonnú predlohu o zbrannej moci vo všeobecnosti prijala minulý týždeň, prítomne pokračujú v pojednávaní podrobností a úfajú sa, že predloha prijatá bude pred odcestovaním jeho veličenstva do Ischlu.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

cúzska, Anglicka a Ruska dozvedali sa, že jakej mienky by bola turecká vláda, keby sprostredkovali pokoj. Veľvyslanci z tejto príležitosti presvedčili sa, že Turecko sa pevnejšie pridrža svojho pôvodného stanoviska, než kedysi. Že ani v smerodajných talianskych kruhoch nemajú veľké nádeje v pokoj, to vysvitá z chýrov o novšej akcii talianskej flotty. Taliani dľa chýrov najbližšie chcú prejsť cez Dardanely a pri Plajari, najjužšom bode zálivu Xeros, pokúsiť sa vysadnúť na breh. To by bol ale veľmi nebez-

pečný obrat v taliansko-tureckej vojne, lebo tu by sa talianske vojsko prvý raz srazilo s opravdovou silou Turecka: s tureckým riadnym vojskom.

Revolúcia v Portugalsku začala so všeobecným štrajkom robotníctva. Tomuto štrajku padla v obeť predošlá vláda. Nová vláda ale, akú zo svojich kruhov utvorili si znovu slobodní murári, nevie si rady so štrajkujúcimi. Podpalačstvo a vraždy sú na dennom poriadku.

B E S E D N I C A.

Cap pred sudom.

Napísal: M. J. Z., veľkomichalovsky ľudák.

V jednej dedine stolice sárišskej som počul, že čert rád sa schováva do capa. Pravda, do čierneho. Akiste krivdia neborakovi capovi, bo cap viacej sa podobá baranovi, než čertovi. A rohy, brada? Iba ak tie okrasy. Čert vraj má celkom takú bradu, ako cap, len rohy nemá čert také veľké. Z toho dalo by sa súdiť že cap ešte väčšmi kole, než sám čert.

Ale čo potom. Môj cap, o ktorom čítal som v jednej krónike, nemal žiadnych čertovských vlastností. Bol dobrák a bol spokojný so svojim osudom v krdli oviec. Keď išly ovce na pašu, on driapal sa po skalách, obhryzal horkaste kry a počúval, obzeral sa, či sa neblíži nepriateľ. Ak niečo zbadal, skočil zo strminy, pošuškal čosi Dunčovi, tento zabrechal, a ovce i s valachom sbehly do doliny.

Najnebezpečnejší nepriatelia oviec boli vlci a medvede. Liška tiež držala s vlkmi, ale vo svojej slabosti majú strach pred bielym Dunčom, musela sa uspokojiť iba zatínaním pästi. Zato ale však kde len mohla v hore, klebetila na ovce, na capa a menovite na bieleho Dunča. Nemohlo sa jej do kotrby zmestíť čo títo dvaja majú z toho, že dávajú taký pozor na to, aby ani len drobučke jahniatko neztratilo sa z krdla.

Liška konečne tolko naklebetila, že to uverily horné zvery, že je cap príčina všetkému nešťastiu, ktoré kde-tu pri dobrodružstvách zastihuje jednotlivých obyvateľov hory. Rozohľaly teda na všetky strany horných lapajov, pobeťahajov a inú háveď, aby capa chytili a doviedli pred súd.

Cap zašiel raz bližšie do húštiny, kde padol do rúk dvom ozbrojeným vlkom. Poviažaly ho a viedly na

horu, kde už čakalo obyvateľstvo hôr na nenapraviteľného hriešnika, ktorý vraj búri bieleho Dunča, ovce a valacha proti tichým, poriadnym, akurátnym, spravodlivým a všetkej cti hodným vlkom a medvedom.

Teda budú ho súdiť verejne pred voleným súdom. Nech vidia teda ešte i vtáci a veverice, že je súd spravodlivý.

I začaly voliť súd. Vlci a medvede tak revaly, že stratily sa ostatné hlasy. Márne protestovaly orly, medveď zasedal za stolom ako predseda tribunálu a dvaja vlci sadly si k nemu, ako hlasujúci sudcovia. A teraz hovorí predsedajúci medveď: potrebujeme ešte dvanástich boženíkov. Títo boženíci pod svedomím vypovedia či je obžalovaný cap vinný alebo nevinný. Týchto boženíkov vyvolíme si zpomedzi všetkých zvierat, aby náš svet videl, že je súd nestranný. Tu sú kartičky: tridsať šesť ich je. Na dvanásti kartičkách sú mena dvanásti vtakov, na druhých dvanást kartičkách sú mena domácich zvierat (ani osla som nevynechal). Tak tieto kartičky kladiem do urny a na ne kladiem dvanást kartičiek s menami vlkov. Teraz vylosujeme dvanástich boženíkov.

— Obžalovaný cap, ste spokojný? — pýta sa medveď.

— Dobre, ale nebarzo — odpovie cap.

Divnou náhodou medveď vytiahol z urny samých vlkov. Cap pohladil si svoju bradku a potutelne sa len usmial. Akiste si myslel: No, títo akiste povedia, že som nevinný.

— Pane lišiak — hovorí predsedajúci medveď — povedzte aké viny obťažujú obžalovaného capa.

Lišiak založil si na nos okuliare a začal:

— Slávny súd! Od tisíc rokov panujeme v týchto horách a cap neprestajne búri proti nám ovce, aby snivaly... aby snivaly o veľkej krajine oviec. Poburuje krv. Hľa, nedávno snivaly ovce, že sú páni vlci a medvede nespravodliví a suroví. Lebo že sa oddávajú do pokojných baránkov. Slávny súd! Dobre viete, že ovce nesmú takto snívať, bo i sám sen je strašná pomluva, dôkazom poburovania. Na to ste tu vy, páni boženíci, aby ste vyslovily, svoj ortiel.

— Obžalovaný cap, čo viete predniesť na svoju obranu? — spýtal sa medveď.

— Slávny tribunal! — začal cap — moja obrana je veľmi krátka. Páni boženíci sú vlci a ja som cap. Čože sa nabránim? Veď som ešte nebol tu na svete, ešte ma mať koza nosila, keď ma už odsúdily. A že by sa byly premenily, to nikto neverí. Tak ježí sa im sršť na chrbte teraz, ako vtedy pri potoku povyšie baránka, keď mu dohovorovaly, že im vodu múti. A načo reči šíriť? Vedia, že ma aj tak odsúdite, nedržím za hodné jazyk si drať.

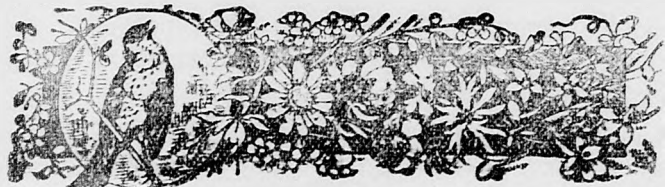
Cap mal pravdu: odsúdily ho, že musí pol roka v pivnici sedieť a mäso jesť.

Orly sa rozletely po svete a všade rozprávaly, ako vlci odsúdily capa. Po súde bol veľký bál: medvede tancovaly strašiak, vlci a liška objímaly sa v čardaši.

Cap pod nimi v pivnici počúval to všetko, ale sa nehneval. Hladil si svoju bradku a rožkami vyskriabal na stenu tieto slová:

«Nevinnosť možno dať do želez, ale pravda chodí vždy slobodne. Pravda je večná a svätá, preto je hodno za ňu aj trpeť. Kto za pravdu trpí, ten bojuje proti ľži a krivde. Ten národ má budúcnosť, ktorý má takých synov, čo vedia bojovať a trpeť za pravdu, lebo čo svet svetem stojí, vždy len pravda zvíťazila!»

A cap má pravdu.

CHYRNÍK.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Kardinál-knieža primas, arcibiskup ostrihonský, jeho eminencia Kladius *Vaszary*, dekanátsky okres *pezinský*, ku ktorému patrilo 16 fár, 10 filiálek so 7 kostolmi, 18 katolíckych škôl a 34 učiteľov, cieľom obľahčenia cirkevnej správy rozdelil na dvojce. Dia nariadenia jeho eminencie, pomenovanie «pezinský dekanátsky okres» zcela prestane, a z tohoto okresu utvorený je vicedekanátsky okres *modránsky* a *svätodurský*. K modránskému okresu patria fary: Báhony, Cserfalu, Cseszte, Gidrafa, Istvánkirályfalva, Kárpáthalas, Modor a Nagysenkőcz. K svätodurskému vicedekanátskému okresu patria fary: Bazin, Grinád, Hattyúpatak, Horvatgurab, Récese, Szentgyörgy Szöllös a Tótgurab. — Za kanonika kapitule prešporskej najnovšie vymenovaný je dekan-farár obce Hédervár: Ludvig Cserhalmi.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbric* 1. júna posvätil zástavu tunajskej kráľovskej akademie gazdovskej, 23. júna ale, jakožto vo sviatok sv. Jána Krstiteľa, z príležitosti odpustu slávnostnú sv. omšu slúžil v Jászove a za tým v udeľovaní sviatosti birmovania pokračoval v obciach: Meczenséf, Szepsi, Csécs a Pány. Domov sa vrátil 26. júna. Ludovú kanceláriu utvorenú v spolku kresťanských socialistov v minulom týždni mnohí navštívili a radu každému ochotne a zdarma udelil dr. Julius Pollák, pravotár Katolíckej ľudovej Jednoty. Žiačky kláštora uršuliniek peknú výstavu usporiadaly z ručných prác a maľby. Intelligencia mesta s čulou zaujatosťou navštívila túto výstavu cez celý týždeň. Spolok katolíckych tovaryšov 16. júna zariadil zahradnú zábavu. Biskupský notár Barnabás Post z tejto príležitosti členom spolku slúžil sv. omšu a držal kázeň o nekonečnej láske najsladšieho Srdeca Pána Ježiša. Moric Wieder, tunajší obyvateľ, opustil židovské náboženstvo a dal sa pokrstiť. Odumretím Ondreja Magócsiho uprázdnené dekanátstvo okresu Szepsi osv. pán biskup sveril na Jána Ignácz,

vicedekana a farára obce Buzita a za vicedekana vymenoval Franca Zagella, farára z Nagyida. Viktor Majtényi, kaplán z Homonny, za kaplána poslaný je do Sátoraljauhelyu, na jeho miesto prišiel Alexander Dessewffy, kaplán tokajský, na tohoto miesto vymenovaný je kaplán z Monoku Julius Bednár a tohoto miesto ako kaplán zaujal Fridrich Káspár, kňaz biskupstva sedmohradského. Za kaplána do obce Abos vymenovaný je Štefan Szopkó, kaplán z Homonny.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Minulý týždeň vo všetkých tunajších školách vydržiavané boly zkúšky, ktorým predsedal praepost a mestský farár Adalbert Zaborovsky V kláštore anglických mníšiek školský rok zaključujúca zkúška vydržiavaná bola 26. júna, z ktorej príležitosti tunajšie obyvateľstvo so zaujatosťou obdivovalo vystavené ručné práce a maľovky žiakov. — Tunajšia politická strana Neodvislých v ľudovom shromazdení a zároveň aj 25 pravotárov tunajskej komory pravotárskej ohradzovali sa proti neslýchaným nezákonnostiam, aké Lukács a Tisza páchajú v krajinskom sneme, a terajšej vláde vyslovili nedôveru. — Výbor tunajších mungov oproti tomu v jeho porade za prítomnosti mnoho židov uzavrel, že dôveru vysloví vláde, bo mungovci spokojní sú so všetkými huncútstvami, ktoré v sneme páchajú Lukács a Tisza. K poľutovaniu je, že nie pochválne uzavretie mungov podporoval i Ján Dobránszky, farár obce Siroká. — V Amerike musí už byť veľmi mnoho robotného národa, bo najnovšie vyniesli tam zákon, že na suchú zem Ameriky pustia len tých, čo sú úplne zdraví, vedia čítať a písať a majú pri sebe zákonom určenú zásobu peňazí. — *Bardijov:* Jozef Németh, tunajší mešťanosta, vyznačený je zemanstvom s praedikátom: «erdőbényei». — *Kisszeben:* Žiaci tunajšieho gymnázia z príležitosti zaključenia školského roku 15. júna zariadili dobre vydarenú zábavu. — *Töltszék:* Na tunajšiu uprázdnenú faru patronát rodiny Ghillányi prae-sentoval Ludvika Hedry, farára obce Fries. — *Abos:* Ján Hyskó, tunajší luteránsky kazateľ, ohrozoval sa proti tomu, že pri záverečnej zkúške školské deti spievaly krajinskú hymnu, následkom toho proti nemu zakročila svetská vrchnosť. — *Alsósebes:* Tunajšia obec dostala elektrické osvetlenie. — *Harapkő:* Ján Vajhardt, tunajší statkár, nekďajší vojenský úradník a slúžny na odpočinku, 11. júna zomrel v 83 roku života svojho. Za prítomnosti početného obecenstva pochoval ho Matias Sallay, vicedekan a farár obce Szentkereszt. — *Felsővízköz:* Ku predbežným prácam železnice Homonna—Felsővízköz povolenie dostal švagor župana šarišskej stolice Alexander Selley.

Chýry zo Spiša. V Spišskej Sobote Franc Jekel-falussy, kontrollór tamojšieho berného úradu zasnúbil sa so slečnou Margitou Winkler, sestrou tamojšieho hlavného slúžneho Ernesta Winklera. — V mesiaci máji z našej stolice do iných krajov Uhorska na železnici odviezli 74 kusov rožného statku, 40 oviec a 10 ošípaných, do cudzozemska ale 78 kusov rožného statku a dva kone. — V Smokovcäch do minulého

týždňa bolo 884 kúpeľných hostí. — Do Kézmarku na ostatný jarmok prihnali 680 kusov rožného statku, 600 koní a 50 ošípaných. — Poslucháči lebergskej technickej vysokej školy minulého týždňa urobili učebný výlet do našej stolice a pozreli si naše významnosti, z ktorých si vynikajúcejšie aj odfotografovali; v Levoči zdržovali sa za dva dni, prekvapilo ich, čo tam videli. — V Hozelci 14. júna zhorel jeden dom a dve stodoly. — Švibradský kúpeľ pri Podhradí spišská kapitula zamýšľa predať. — V Magure 17. júna v noci bolo len dva stupne tepia.

Veľké manévry. Tohoročné veľké vojenské manévry budú na okolí mesta Segedína. Náčelník generálneho štábu Blažej Schemua s dôstojníkmi štábu už pochodil okolie cieľom študovania priestoru. Dľa dosavadných plánov na záverečných cvičbách bude prítomný dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand so štyrmi arcikniežatkami a náčelník generálneho štábu s dvanástimi generálmi. Na manévroch dve vzducholode a desať lietacích strojov bude konať výskumné práce. Dedič trónu ubytovaný bude v Mezöhegyesi.

Proti alkoholu. Egidius, kňaz františkánsky, minule na viacerých miestach Sibérie držal kázne proti alkoholu. Pod dojmom jeho presvedčujúcich slov 10.000 dospelých katolíkov sľúbilo, že za jeden rok nebude užívať liehové nápoje.

Smrť deväťdesiat robotníkov. Z Tambova (Rusko) oznamujú: Na pustatine grófa Dávida Orlova v jednej stodole spalo päť robotníkov. V stodole povstal oheň a všetci v plameňoch našli svoju smrť.

Veľké nešťastie. Pri Daytone v Severnej Amerike udalo sa veľké železničné nešťastie, údajne zahynulo 150 ľudí.

Katastrofa pre výbuch vulkána. Vybúšenie katmanského vulkána v Amerike znivočilo sedem loveckých dedín. Dvesto ľudí prišlo o život. Na okolí Kodie následkom hustého popolného dážďa za štyridsať hodín bolo celkom tma.

Koľko koní je na svete. Podľa najnovších štatistických výkazov na celom svete je aspoň 120 millionov koní. Medzi vzdelanými krajinami je najviac koní v Rusku, a síce 27 millionov, potom nasledujú Spojené Štáty Americké, kde počet koní obnáša 21 millionov.

Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh dňa 7. júla usporiada pre slovenských veriacich púť na milostné miesto Mária Štain. V nedeľu ráno o 6. hodine bude svätá omša za pútnikov v Jozefovskom kostole a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene Božom s processiou. Na milostnom mieste Mária Štain bude sv. omša so slovenským spevom za pútnikov, taktiež aj slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litánie k úcte blahoslavenej Panny Marie. Po skončení služieb Božích vrátia sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu, súčasťte sa v čim väčšom počte na slávnosti Marianskej. V páde nepriaznivého počasia púť sa od-

baví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný, velebný pán dr. Pavel Žiška, kaplán Svätého Ondrejský. Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu Ján Krajčí a Juraj Direr.

Úplnú uctu zaslúži také pokračovanie, aké ctení čitatelia najdu v liste baróna Leva Freitag-Loringhofen, krajinského radcu, vezelského rytierskeho radcu skutočného štátneho radcu ruského (Arensberg, Kommandantenstrasse 5. Ostrov Ósel, gubernia Livland.) List tento zneje nasledovne: «Ohľadom mojich bližných považujem si za prísnu povinnosť, kde len možno vrele odporučať výtečný Fellerov Elsa Fluid. Istého priateľa mojho zo ziačkej doby, ktorý prítomne lekárom je v Petrohrade, upozornil som na tento výtečný liek a druhého petrohradského lekára, ktorý udržuje tu piesočné kúpele, odporučaním Fellerovho Elza Fluidu oslobodil som od ostreho lúpania v pleciah. Týmto lekárom nemohly pomocť ich vlastné lieky. Fellerov Elsa Fluid pri nemocných upotrebuva aj istý lekár západného Pruska v meste Dancigu. Ku blahu mojich bližných prajem teda čo možno najrozsiahlejšie rozširovanie tohoto zvláštneho dorobu a zaslúženej slávy jeho dorábateľovi.» Cena jedného tucta flasiiek na prábu 5 korún franko. K objednaníu u V. Eugena Felleru lekárnika, Stubica, Kostolná ulica 18. č. (Záhreb. st.)

DOPISY.

Budapest.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kresfane».

Dňa 16. t. m. slávil náš budapeštiansky katolícky kruh 10-ročné jubileum spojené s tohoročným valným shromazdením. Slávnosť naša započala sa s mimoriadne oduševnenou povedanou kázňou a veľkou sv. omšou, ktorú vybavil veľkomož. pán farár Križan s assistenciou k úcte sv. Antona, patrona kruhu nášho a za členov kruhu. Popoludní asi o pol štvrtej sme tiahli pod našou zástavou a vedením hudby, ktorá nám hrala utešené pochody, z kruhu nášho do Jozefovského kostola na vyzvanie Ducha svätého. Nazpät išli sme po Baroške a Okružnej ceste. Tisíce ľudu nás sprevádzalo až do miestnosti nášho kruhu, ktorú nám náš starý a neuváňavý gazda Ján Krajčí skvostne ozdobil. Zasadnutie započalo sa o pol piatej a trvalo až do ôsmej. Zvolili sme si nový výbor, ktorého predsedom je novozvolený vÍdp. dr. Pavel Žiška. Podpredsedovia sú: J. Bayer a J. Janik. 10-členový riadny výbor pozostáva z J. Krajčí,

A. Vrana, J. Svýba, M. Krajčí, F. Trnka, V. Janec, A. Branický, Št. Iskra, Fr. Illy a P. Janík. Do 4-členového výboru zvolení boli: Kupčuliak, J. Peés, Št. Horňák a A. Klozík. Za zápisníka zvolený je: Ad. Malec; za gazdu J. Krajčí, za pokladníkov: J. Svýba a A. Branický; za kontrollorov: J. Janík, Fr. Verosta, A. Kacian; za knihovníkov: Št. Horňák a J. Žiak; za dozorcov kostolných vecí: J. Krajčí, A. Vrana, Fr. Trnka a J. Direr; za spevára zvolený bol jednohlasne V. Janec.

Voľbu previedol náš vzácny hosť vldp. farár Hlinka, čo dočasný predseda a náš čestný predseda. Povedal nám z tejto príležitosti krásnu, dobre premyslenú reč. Označil v nej tie hranice, ktoré ho delia od pokrokárov.

Naša slávnosť, ako dôstojne sa započala, práve tak sa i dokončila. My budapeštianski katolícki Slováci sme sa oduševnili a posilnili k nastávajúcim bojom, ktoré sa musia odohrať v našej krajine, ktorých výsledkom ale bude víťazstvo kríža. Daj Bože, že by náš príklad nasledovali všetci slovenskí katolíci.

Prítomný.

* * *

Zo Spiša

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom Kresfane.

Oznamujem všetkým cteným čitateľom a čitateľkám nášho Kresfana, že starolubovenský dekan-farár, prev. pán Ján Csumitta k rozširovaniu rozumného a hodného odriekania ružencovej modlitby vydal peknú knižočku pod názvom: «Ruženec najsv. Panny Marie». Pri každom tajemstve najdeme v nej pekné vysvetlenie tajemstva a s tajemstvom spojenej čnosti ako aj spôsob modlenia sa sv. ruženca s príhodnou modlitbou. Na konci podáva nám knižočka modlitbu k svätému Jozefovi, litánie loretánske a latinské antiphony.

Knižočka obsahuje 46 strán a stojí 20 halierov. Tú novú knižočku tým viac odporúčam, lebo kto si ju zadováži, ten prispeje spolu pri každom výtisku osmi haliermi k útratám na Levočskej Hore sa stavajúceho pútnického Marianskeho kostola. Poznámam, že túto knižočku vrele odporúča i náš osvietený pán biskup v svojom osmom tohoročnom obežnom liste. Knižku dostaf u pána dekana Jána Csumittu v Starej Lubovni (Olubló, Szepesmegye).

S kresťanským pozdravom

Jeden spišský farár.

* * *

Ruskinovce (Spis.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Počasie je veľmi neprajné a obávame sa, že aj tento rok bude u nás tak smutný, ako to už často bolo Roku 1720. zima a dážď trvaly až do konca júna a siaľ museli dva razy, potom prišiel zase hrad a zni-

vočil druhú sejbu. Hrom uderil do evanjelickej modlitebne, ktorá zhorela, Roku 1777. všetko zničily zima, dážde k hrad, ktorý v obci vybil všetky oblaky. Roku 1783. 25. mája, bolo to v nedeľný deň, pretrhly sa oblaky. Vtedy i dva ľudské obete požiadaly vlny asíce Zuzannu Ritter a jej matku, ktoré práve keď z kostola prišli a svoje veci ehcely ratovať, náhle rastajúca voda strhla ich sebou i s domčekom. Celá úroda bola zničená. Roku 1794. viac razy pretrhly sa oblaky, raz následkom hromobitia zhorelo 9 domov. Roku 1798. práve vtedy, keď žito kvitlo, napadol sňah. 1805. bolo toľko dážďa a zimy, že žatva bola až v novembri. Roku 1810. pre mnohý sňah, pre zimu a vlhkosť len 1. júna mohli začať sejbu a ovce vyhnali na pašu len koncom júla. R. 1813! toľko pršalo, že potopilo sa mnoho oviec. Roku 1814. a 1815. bol natoľko chladný a vlhký čas, že len v októbri začali žať. Roku 1816. dva razy museli siaľ, prvú sejbu celkom zmilo pretrhnutie oblakov, v auguste bolo tak chladno a vlhko, že všetko začalo hniť. 1817. v mesiaci júli hrad zbil všetko zbožie, tak, že ostala len zlomená slama. Roku 1839. následkom pretrhnutia oblakov tiež dva razy museli siaľ. Potom ešte prišiel hrad a konečne tak strašný oheň, že zhorely celé Ruskinovce. Rok 1891, bol mokravý, sotva sa dalo siaľ, v mesiaci júni na vrchoch padal sňah a na vrchu Gehol zamrznuť jeden pastier. Roku 1899. do samého júla bolo veľmi chladno a dáždivo. Roku 1900. viac razy sa pretrhly oblaky a panovala zima s mnohými sňahovými závejami. V rokoch 1901, 1902 a 1908. tiež opätovne pretrhly sa oblaky a mali sme zimný čas. A tento rok, tak sa zdá, tiež nechce byť lepším.

Bože smiluj sa nad nami a zachraň nás na budúce od podobných prírodných nehôd!

Rolník.

Rozmary a Žarty.

Haňbil sa. Dvaja dareháci, obidvaja dozreli pre sibenicu, sišli sa a besedovali o svojich «priateľoch».

— V čom vlastne zomrel ten náš dobrý priateľ Stonoha?

— Od haňby.

— Jako? Od haňby?

— Od haňby, že ho obesili!

*

Obozretnosť neškodí. Strýk navštívi svojho synovca v Budapešti. Keď poobzerali nektoré pamätnosti, synovec zastaví pred jedným hostincom:

— Nevnídeme na pohár čerstvého piva? — pýta sa synovec.

— A či si už smädny? — hovorí strýk.

— To nie, ale myslím, že je najlepšie keď človek ani nevyčká, kým vysmädne.

*

Zlý liek. — No pomohli vám tie prášky?

— Veru nepomohly, užila som z nich skoro tri lyžičky a predsa ma tie sprepadené ploščice celú noc štípaly.

*

Dobrá odpoveď. Vycifrovaný pának s novým klobúkom na hlave, ku Anne zaľúbenej:

— No, pozrite, slečna Anna, však mi lepšie stojí tento klobúk so širokou strechou, jako ten s úzkou strechou.

— Skutočne, o mnoho lepšie, aspoň vám menej vidieť z tváre.

*

Ponosa. Lekár: No, ako vám ide gšeft?

Majiteľ pohrabného obchodu: Už asi mesiac nemal som pohrabu. Nebol ste snáď doma, pán doktor?

*

Nie vždycky. Pán: Vy sa mi ponúkate za paholka. Ste človek triezvy?

Paholok: Oh, veľmi — často.

Odkazy redakcie.

R. N. B. Ďakujeme, ochotne uverejníme v najbližšom čísle.

Š. H. P. Vo vašej záležitosti najlepšiu radu zdarma dá vám Katolícka ľudová Jednota.

F. R. Š. Čísla vám riadne posielajú. Možno že na vašej pošte není poriadku.

O. H. T. Nedá sa upotrebiť.

A. B. B. Katolíci nikdy nesmie hlasovať s mungovskou stranou.

B. H. V. Hovorím, že aký pochválen, taký je i na veky amen. Čo kto hľadá to najde.

Oznam.

V obci Nyitrafő (Gajdel) majetok urbarialistov vodný mlyn so všetkými nástrojmi 22. júla bežiacieho roku po obede o 2. hodinách v obecnej kancelárii obce Nyitrafő najviac slubujúcemu budú sa predať. — Výkrikná summa 5000 kor. Vádlum 500 kor. Licitacionálne podmienky môžu sa prezrieť v obci Nemetpróna v kancelárii Nyitrafő okresného notára.

Urbarialisti.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 25. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	---	kor.	23:80—24:50
» stolnobelohradská, nová	---	---	---	---	«	23:70—24:30
» peštianska, nová	---	---	---	---	«	23:70—24:30
« banátska, nová	---	---	---	---	«	23:70—24:30
Proso	---	---	---	---	«	---
Raž prvotriedna	---	---	---	---	«	21:25—21:45
« druhotriedna	---	---	---	---	«	21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	---	kor.	20:40—21:00
Ovos prvotriedny	---	---	---	---	«	19:40—19:80
« druhotriedny	---	---	---	---	«	19:00—19:20
Kukurica	---	---	---	---	«	18:30—18:60
Konopné sáme	---	---	---	---	«	29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina	---	---	---	---	kor.	200:00—210:00
« « lucerna	---	---	---	---	«	110:00—136:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:80	17:50	17:20	16:80	16:60	16:40	16:20
č.		7	7½	8			
K.		15:80	15:00	10:40			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	15:60—15:80
« hrubé	---	---	---	---	«	15:70—15:90
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	28:00—30:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	---
« « ružové	---	---	---	---	«	---
« « žlté	---	---	---	---	«	---
Hrach lúpaný	---	---	---	---	»	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	«	40:00—63:00
Mak	---	---	---	---	«	135:00—136:00
Rasca (kmín)	---	---	---	---	«	81:00—81:00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krystalový	---	---	---	---	kor.	41:00—41:00
« « White-Star (***)	---	---	---	---	«	36:00—36:00
Cukor v klobúkoch	---	---	---	---	«	96:50—97:00
« kockový	---	---	---	---	«	98:50—99:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	---	---	«	64:50—65:00
piritus rafinovaný, odanený vo veľkom	---	---	---	---	«	218:50—219:00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	---	kor.	149:00—150:00
Slanina mestská 4-kusová	---	---	---	---	«	125:00—126:00
« « 3-kusová	---	---	---	---	«	132:00—133:00

Zadovážujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Magyar kir. államvasutak.

92.105/912. sz. F. II.

Nyári menetrend.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt vasutakon folyó egy május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Budapest keleti p-udvar—Bruck—királyhídi vonalon. A Wien felől Budapestre d. u. 1 óra 30 perccel és este 6 óra 35 perccel érkező, valamint a Budapestről d. u. 2 óra 5 perccel Wien felé induló gyorsvonatok Horvátkímlé állomáson föltélesen meg fognak állni. Budapest keleti p-udvar és Torbágy között egy naponta közlekedő új vonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Budapestre d. e. 9 óra 30 perccel érkezik Budapest keleti p-udvarra d. u. 3 órakor. Budapest—Kelenföld és Torbágy közötti vasár- és ünnepnap előtti köznapon egy új helyi vonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Budapest—Kelenföldről este 7 órakor érkezik Budapest—Kelenföldre este 8 óra 50 perccel. Az előző években május 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon Budapest keleti p-udvar—Bicske között közlekedett személyvonatpár az idén ugyanarra az időtartamra és ugyanazon a napokon ismét forgalomba helyeztetik. Közbejárt megállóhelynél azok a vonatok amelyek ott a múlt nyáron megálltak, az idén ismét meg fognak állítani. A Budapest keleti p-udvarról Győr felé reggel 7 óra 25 perccel induló gyorsvonat Torbágyon föltélesen meg fog állítani.

A Budapest nyugati p-udvar—esztergomi és a Buda—Császárfürdő—obuda vonalon. Obuda illetve Buda—Császárfürdő—Dorog között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Buda—Császárfürdőre este 6 óra 13 perccel. Érkezik Buda—Császárfürdőre reggel 5 óra 30 perccel. Budapest nyugati p-udvar—Esztergom között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Budapestről d. u. 1 óra 50 perccel érkezik Budapestre reggel 7 óra 10 perccel. Előző években Budapest nyugati p-udvarról—Piliscsabáig közlekedett vasárnap és ünnepnap vonat ismét forgalomba helyeztetik. Budapestről d. u. 1 óra 50 perc helyett már d. u. 1 óra 25 perccel indulni. A Budapest nyugati p-udvarról Esztergom felé jelenleg este 8 óra 30 perccel induló vonat éjjel 11 óra 10 perccel fog indulni. A Piliscsabáról—Budapest nyugati p-udvarig, illetve Buda—Császárfürdőig a múlt nyáron május 1-től november 10-ig, illetve május 15-től szeptember 15-ig közlekedett vasár- és ünnepnap vonatok ugyanazon a napokon és ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A Budapest—Zimony—belgrádi vonalon. A Bosznabrod—Szabadka felől Budapest keleti p-udvarra jelenleg d. u. 12 óra 15 perccel érkező gyorsvonat későbbre fektetették. Érkezése Budapest keleti p-udvaron d. u. 4 óra 40 perccel esz. A Belgrád felől Budapest keleti p-udvarra d. u. 4 órakor érkező gyorsvonat megállása Kiskunhalason. Fülöpszálláson és Kunszentmiklós—Tasson megszüntették. Budapest keleti p-udvar—Kunszentmiklós—Tass között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Budapestről d. e. 10 órakor, érkezik Budapestre reggel 7 óra 25 perccel. Az India felől Budapest keleti p-udvarra jelenleg reggel 7 óra 25 perccel érkező személyvonat Szabadkától Budapestig későbbre fektetették. Budapestre e vonat d. e. 8 óra 10 perccel fog érkezni. Budapest keleti p-udvarról—Kunszentmiklós—Tassig egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Budapestről este 6 óra 5 perccel fog indulni.

A Kiskőrös—kalocsa vonalon. A Kalocsáról jelenleg d. e. 8 óra 50 perccel induló, Kiskőrösre d. e. 9 óra 58 perccel érkező személyvonat Kalocsáról d. e. 10 óra 06 perccel fog

indulni és Kiskőrösre 11 óra 19 perccel fog érkezni, ahol csatlakozást nyer a Budapestre d. u. 1 óra 40 perccel érkező gyorsvonathoz.

A Szabolcs—Bátaszék—újdombovári vonalon. A jelenlegi reggeli és esti két alternatív vonatpár megszüntették, helyettük egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Újdombovárt a Fiuméből este 6 órakor induló, illetőleg oda reggel 7 óra 10 perccel érkező gyorsvonatokhoz fog csatlakozni.

A Sárospatak—Bátaszék vonalon. A Sárospatakról reggel 4 óra 30 perccel induló Bátaszékre d. e. 7 óra 36 perccel érkező február 15-től október 31-ig közlekedett személyvonat megszüntették, helyette a Sárospatakról éjjel 3 óra 20 perccel induló, Bátaszékre reggel 6 óra 23 perccel érkező, eddig csak november 1-től február 14-ig közlekedett személyvonat az egész éven át fog közlekedni.

A Budapest keleti p-udvar—rútkai vonalon. A Budapest keleti p-udvarról jelenleg d. u. 3 órakor induló gyorsvonat korábban, azaz már d. u. 2 óra 20 perccel fog indulni, megállása Gödöllő és Aszódon megszüntették. Budapest keleti p-udvar—Hatvan és Budapest keleti p-udvar—Gödöllő között a múlt év nyáron közlekedett vasár- és ünnepnap vonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazon a napokon ismét forgalomba helyeztetnek. Hatvanról—Salgótarjániig és onnan folytatólag Zólyomig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Indul Hatvanból d. u. 1 óra 25 perccel, érkezik Salgótarjánba d. u. 4 óra 22 perccel. Zólyomra pedig éjjel 9 óra 27 perccel. A Ruttkai felől jelenleg este 9 óra 20 perccel Budapestre érkező gyorsvonat későbbre, azaz este 9 óra 35 perccel Budapestre érkezik.

A Aszód—losonc vonalon. Aszód—Balassagyarmat között csatlakozással. Aszódon Budapest felé és felől egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Balassagyarmatról d. u. 2 óra 33 perccel érkezik Balassagyarmatra éjjel 9 óra 49 perccel.

A Losonc—Poltár—rimakökvi vonalon. Losonc és Rimaköve között egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Losonctól d. u. 3 óra 16 perccel, érkezik Losoncra este 9 órakor.

Az Ipolyberzence—katalinbúti vonalon. Ipolyberzencéről Katalinbútra egy új gyorsvonat helyeztetik forgalomba. Indul Ipolyberzencéről este 8 óra 18 perccel érkezik Katalinbútra este 8 óra 59 perccel.

A Zólyom—zolyombréza vonalon. Besztercebányától—Zólyomig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Indul Besztercebányáról d. u. 12 óra 06 perccel érkezik Zólyomra d. u. 1 óra 10 perccel. A Zólyom és Szilvásvárközt a múlt évben június 1-től augusztus 31-ig naponta közlekedett fürdővonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek. A Szilvásvárköztől—Zólyomig, a Zólyombrézától—Zólyomig, Zólyomtól—Szilvásvárközig és a Zólyomtól—Besztercebányáig az előző években június 1-től augusztus 31-ig közlekedett vasár- és ünnepnap vonatok ugyanazon a napokon és ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek. A Besztercebányától—Zólyombrézraig a múlt évben minden vasár- és ünnepnapot megelőző köznapokon közlekedett személyvonat június 1-től augusztus 31-ig ismét forgalomba helyeztetik.

A Zólyombréza—tiszolca vonalon. A Zólyombrézáról Breznóbányára d. e. 11 óra 6 perccel induló vonat forgalma Breznóbányától folytatólag Erdőközéig terjesztetik ki.

A Miskolc—mezőcsátai vonalon. Miskolc és Mezőcsát között egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Miskolcra d. u. 4 óra 32 perccel, érkezik Miskolcra d. e. 8 óra 13 perccel. A Mezőcsátról jelenleg d. e. 10 óra 41 perccel induló, valamint az onnan jelenleg d. u. 2 óra 46 perccel induló vonat későbbre, azaz d. e. 11 óra 58 perccel illetve d. u. 4 órakor fog indulni.

A Szerencs—Hidasnémeti—kassai vonalon. Szerencs és Hidasnémeti között egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba. Indul Szerencséről d. u. 3 óra 30 perccel érkezik

Szerencsre éjjel 9 óra 43 perccel. E vonatpármak Hidasnémetiben Kassa felé és felől, valamint Szerencsen Budapest felé és felől közvetlen csatlakozása esz. A Szerencstől jelenleg csak Hidasnémetiig közlekedő oda d. u. 2 óra 16 perccel érkező személyvonat forgalma kiterjesztetik Kassáig, ahová d. u. 3 óra 18 perccel fog érkezni. Ez által az átszállás Hidasnémetiben megszűnik.

A Miskolc—jütki vonalon. Fülektől Bánrévrig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Indul Fülektől ott felelve a Budapestre d. u. 2 óra 20 perccel induló gyorsvonat csatlakozását — d. u. 5 óra 40 perccel.

A Feled—tiszolca vonalon. Feledtől Rimaszombatig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba, mely Feleden az előző pont alatt említett új vonathoz csatlakozva Rimaszombatra este 7 óra 31 perccel fog érkezni.

A Kassa—Legenye—Alsóháthely—sátorhajóhelyt vonalon. A Kassáról jelenleg d. u. 12 óra 03 perccel Sátorhajóhely felé induló személyvonat Kassáról későbbre, azaz d. u. 12 óra 15 perccel fog indulni, miáltal Kassán felől a Budapestre Kassa-ra d. u. 12 óra 07 perccel érkező gyorsvonat csatlakozását

A Budapest keleti p-udvar—lamoeni és a Miskolc—kassai vonalon. A Budapestre este 10 órakor Poprád-Felka felé induló, valamint a Poprád-Felka felől Budapestre reggel 7 órakor érkező gyorsított személyvonatpár — menetrendnek némi módosítást követően — gyorsvonattá minősítették át és mint ilyen csak 1. és 11. oszt. kocsiikkal fog közlekedni. Poprád-Felka felől a vonat Budapestre reggel 7 óra helyett már reggeli 6 óra 30 perccel fog érkezni, miáltal Budapesten csatlakozást nyer az onnan reggel 7 órakor Fiume felé induló gyorsvonathoz. A Budapestre induló vonatnál Kalkápolnán, Mezőkeresztes—Mezőnyáradon, Zsolcán és Hidasnémetin, a Budapestre érkező vonatnál pedig Hidasnémetin, Zsolcán, Mezőnyek—Ládházán, Emődön, Mezőkeresztes—Mezőnyáradon, Mezőkövesden, Kalkápolnán és Ludason a megállások megszüntetnek. Budapest keleti p-udvar—Kassa között június 15-től szeptember 15-ig egy új idénygyorsvonatpár helyeztetik forgalomba. Az új vonatpár Kassától folytatólag a Kassa—oderbergi vasút vonalán Poprádfelkaiig, illetőleg Poprádfelkától mint közvetlen távrai vonat fog közlekedni. Az egyik irányba a vonat Budapest keleti p-udvarról d. e. 9 óra 35 perccel indul, Kassára d. u. 2 óra 50 perccel, Poprád-Felkára pedig d. u. 5 óra 35 perccel érkezik. Ellenirányban Poprádfelkáról d. e. 10 óra 45 perccel, Kassáról d. u. 1 óra 25 perccel indul, Budapest keleti p-udvarról pedig este 6 óra 25 perccel érkezik. A Kassáról Miskolcra, Budapest felé jelenleg d. u. 12 óra 47 perccel induló személyvonat Kassáról korábban, azaz már d. u. 12 óra 26 perccel fog indulni és Miskolcon csatlakozásba hozzák az onnan d. u. 3 óra 25 perccel Fülel felé induló személyvonattal. A Budapestre jelenleg reggel 6 óra 55 perccel Kassa felé induló személyvonat menete gyorsították, miáltal Kassára korábban, azaz már d. u. 2 óra 40 perccel fog érkezni. A Kassáról jelenleg reggel 6 óra 22 perccel Miskolcra felé induló személyvonat Kassáról későbbre, azaz reggel 6 óra 58 perccel fog indulni, miáltal a csatlakozási időhöz Miskolcon, az onnan d. e. 9 óra 40 perccel Budapest felé induló gyorsvonathoz lényegesen megrövidül. A jelenleg Kassától Forró-Encsig csak minden szerdán közlekedő vegyesvonat naponta fog közlekedni. Miskolctól Sátorhajóhelyig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Indul Miskolcra reggel 5 óra 25 perccel, érkezik Sátorhajóhelyre d. e. 8 óra 50 perccel. A Sátorhajóhelytől Miskolcra jelenleg csak minden vasár- és ünnepnapon megelőző köznapon közlekedő személyszállító vonat naponta fog közlekedni. A Munkács és Volóc között az előző években június 15-től augusztus 31-ig közlekedett személyszállító vonatpár az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

(Folytatása következik).

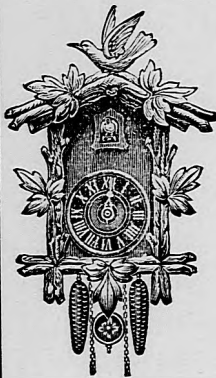
S ochrannou známkou «Austria» najvzrelej sa odporúča.

Lahké perie K 9-60, lepšie 12 K, biele 18 K, snahobiele 30 K, 36 K, najjemnejšie 42 K, 48 K, tvorí plné a najlahšie periny. Veľká perina i s 2 poduškami od 16 K vyše. K dostaniu jedine u firmy **D. Schnurmacher Domazlice 308. (Čechy.)**

Vzorky a cenníky tiež na hotové periny zdarma. Zasielky franko a s poštovou dobierkou.

Kukučkové hodiny K 8.50

Číslo 4453 pekné rezaný šild s ozdobou vtáka, číslice z kostí, volá hlasne hodiny a polhodiny, 32 cm. výšky, komplet s 2 bronzovanými pondusami, presne regulovaný I-a škótsky stroj K 8-50. — Číslo 4598 najlacnejšie kukučkové hodiny pekna rezané bez nakladu vtáka K 6.80. S bohato rezaným štítom s jelenom alebo s veveričkou K 10.50, 12.50, 14.50. — Za každé hodiny 3 ročná záruka na pisme.

Ziadne riziko, výmena povolená, alebo návrat peňazi. S poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazi rozposiela prvá dielňa na hodiny

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx. číslo 2829. (Čechy.)

Bohato ilustrovaný hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielia sa každému zdarma a franko.

Rušeň!

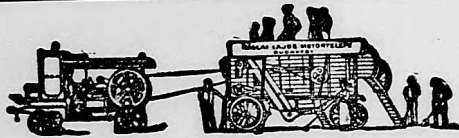
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvzrelej Ludvika Kállai elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlažebný stroj prítomnosti Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtäre, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielia 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-út.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného anovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 1-0 cm, dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šrotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade portá. **Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy.)**

Majetok napredaj

Vjednom meste v Prešporskej stolici je 160 jutár veľký majetok, pôda v prvej klasy rovnej polohy i s dobrými staviskami pre viac gazdov súci, z volnej ruky skrz starého majetníka za dobrých podmienok na predaj. Blížšiu zpravu sdeli gazdovský úrad vo dvore Konyha Presporská stolica.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje.

Páni roľníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľké peniaze za dovozné a pritom neobdržíte stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nižie podpísaného dobre, dokonale silne, trvace a ľahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mlažacky. Zentüre. Rajtäre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluky. Stroje na siatie. Brány. Hraue. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, horievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lúpanie kukurice atd.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň,
strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
V BYTČI (Nagybicsese).

Súbežný budiček

Hodiny dla amerického systému, idú v každom položení, drej jakosti strojočnou, zárukou na pisme za dobrú chodbu. K 2.90 3 kusy K 8.— s osvetleným číselníkom v noci, kus po K 3.30, 3 kusy 9 K. Riziko vytvorené! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaplatení obnosu prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx 2828. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielia sa každému zdarma a franko.

Bednári a tesáči sudoviny dostanete stálu rohotu pocely rok — plat a blízke sa dozviete u Bares Ferenca, Kulhány puszta Kis Vendégh, Nyitram.

Znížené ceny!!

Šatky na hlavu v najpeknejších módných farbách K 4. Veľké košeľe pre mužských K 1.30. Svetlé košeľe pre šlosiarov K 1.50. Svetlé obteky pre šlosiarov K 3.20. Košeľe ku športu s váčkami a peknu kvastňou K 1.40. Biele pevné košeľe pre ženské K 1.—. Veľké spodné nohavice, biele, svetlé alebo štráfkovana 80 helierov. Zasterky pre deti 50 hal. veľké zasterky pre ženské 80 hal. Dobré špulazverny tučet 32 hal. Pevné suorky na hal. Strevice tučet 14 hal. Čipky 50 mtr. po K 1.—. Vesty pre mužských, plátene, sivé so zeleným vrabom kus po K 3.60. Uteráky tučet K 2.90

ADOLF ZUCKER PILSEN 39.

Zasielky s poštovou dobierkou. Za neprihodný tovar návrat peňazi. Cenníky na žiadosť zdarma a franko.